

Tota l'energia elèctrica que utilitzarà FGC a partir de 2019 serà d'origen renovable

- Ferrocarrils millorarà la seva eficiència energètica el 2019 amb el 100% de l'energia subministrada d'origen renovable i a partir del 2020 amb l'objectiu que el 50% sigui d'origen solar
- L'estratègia de millora Ambiental d'FGC es marca l'objectiu d'assolir l'excel·lència ambiental, tant a nivell corporatiu com en la reducció de l'impacte de les activitats desenvolupades per FGC incorporant el model d'economia circular

El president de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC), Ricard Font, i la secretària de Medi Ambient i Sostenibilitat, Marta Subirà, han presentat avui l'Estratègia contra el canvi climàtic 2019-2021 de la companyia.

L'estratègia de Ferrocarrils estableix els eixos d'ambientalització per implantar amb l'horitzó posat en l'any 2021, orientats a reduir l'impacte ambiental de l'empresa, no només de la producció dels serveis de transport i turístics que ofereix sinó també des de la vessant de la gestió interna.

En aquest document, Ferrocarrils es compromet a incorporar en la seva estratègia empresarial la preservació del medi ambient, eliminant o reduint els impactes negatius i les conseqüències no desitjades que pugui generar l'exercici de la seva activitat, així com treballar en l'àmbit de l'economia circular per tal de reduir i ser més eficients en l'ús de recursos, conservar la biodiversitat i contribuir a la lluita contra el canvi climàtic.

D'aquesta manera, l'Estratègia ha de permetre a Ferrocarrils assolir els objectius següents:

	2018	Objectiu 2021
Energia renovable	0% certificada verda	100% certificada verda el 2019
Energia solar	0%	50%
Ús de llums LED	36% de les estacions de tren	100% de les estacions de tren
Flota de vehicles elèctrics	12%	100%
Ús del gasoil (locomotores)	450,63 Tn de CO2	150 Tn CO2
Vestíbuls amb espais de comerç electrònic	10%	100%
Punts de recàrrega per a cotxes elèctrics	6	31 (X5)

■ Comunicat de premsa ■

Espais d'intermodalitat als P&R per a vehicles elèctrics	11%	100%
Consum d'aigua monitoritzat a línies metropolitanes	80,39%	100%
Petjada de carboni de la flota de vehicles d'FGC	218 Tn de CO2	0 Tn de CO2
Reutilització del balast	0%	100%
Actuacions pedagògiques de foment de la biodiversitat	a 2 estacions de muntanya	a les 5 estacions de muntanya
Acords amb Parcs Naturals	Cap	Tots els parcs naturals de les estacions
Geoparcs		Geoparc de Montserrat

El president d'FGC ha destacat que **“com a companyia estem dissenyat una estratègia que persegueix fer front a tres reptes que tenim com a país als quals volem contribuir a donar-hi resposta: el repte de la globalització, el desafiament tecnològic i la lluita contra el canvi climàtic i per la millora de la qualitat de l'aire”**. En aquest sentit, Font ha afegit que **“avui parlem dels tres reptes posant l'accent en el tercer, que és global i que té en la tecnologia part de les seves respostes. Sempre hem parlat d'equilibri territorial i de la contribució del transport públic i de les infraestructures a assolir-lo. Ara també volem parlar d'equilibri ecològic i de com FGC esdevé un factor que contribueix a aquest equilibri”**.

Ricard Font ha confirmat que **“l'Agenda de millora ambiental que avui presentem vol ser una referència com a empresa pública que aposta no només pels valors ecològics sinó per ser conseqüent i dur-los a la pràctica de manera immediata. De fet, dur-los a la pràctica és l'autèntic valor, contribuir a la transició ecològica de Catalunya., contribuir a un model de generació elèctrica a Catalunya a partir de fonts d'energia renovable, contribuir a la consolidació d'un model d'economia circular i contribuir a la reducció de la contaminació a l'Àrea Metropolitana”**. El president d'FGC ha assenyalat que **“l'estratègia ha de servir perquè Ferrocarrils passi a l'acció en els propers anys i es marqui objectius concrets que haurem de complir per tal de reduir considerablement el nostre impacte ambiental i implementar les pràctiques de l'economia circular”**.

Font ha concretat que **“on incidirem més és en el foment de l'ús de les energies renovables i en la reducció de la petjada de carboni. En el concurs per al subministrament d'energia per a l'any 2019, tant a les línies metropolitanes com a les estacions de muntanya, el 100% de l'energia subministrada tindrà la font en una energia renovable, i de cara al bienni 2020-21, l'objectiu és que el 50% de l'energia consumida sigui generada per plantes d'energia solar”**. Pel que fa a l'economia circular, ha afirmat que

“s’implantarà en totes les pràctiques de l’empresa” i ha posat com a exemple que les noves unitats 115 seran 100% reciclables.

D’altra banda, Subirà ha afegit que accions com aquestes “s’alineen amb l’agenda 2030 del Govern, que ha adoptat els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides com a full de ruta del pla de govern, amb eixos com la lluita contra el canvi climàtic, l’impuls a les energies netes i sostenibles, la conservació de la biodiversitat o l’economia circular a través de la producció i el consum responsable. Ferrocarrils, amb la seva Agenda de Millora Ambiental, contribuirà a que Catalunya compleixi amb els objectius que té establerts com a país.”

FGC referma amb aquest Agenda el seu compromís amb l’estalvi energètic, l’eficiència i la sostenibilitat i la voluntat d’aconseguir l’excel·lència ambiental en el seu dia a dia, tot implantant estratègies per a la lluita contra el canvi climàtic i la millora de la qualitat de l’aire, entre d’altres.

Energia 100% renovable l’any 2019

Algunes de les millores en què treballa Ferrocarrils tindran un efecte imminent. Aquest és el cas de l’ús de les energies renovables. **L’any 2019, el 100% de l’energia subministrada serà d’origen renovable.** En la licitació del subministrament d’energia per a l’any vinent ja s’ha incorporat l’exigència que la totalitat de l’energia sigui certificada d’origen renovable, tant a les línies metropolitanes com a estacions de muntanya. Aquest criteri quedarà incorporat a totes les licitacions que es facin a partir d’ara. En la mesura en què les persones consumidores vagin exigint aquestes certificacions, se’n derivarà un requeriment real d’energia renovable i menys d’origen fòssil. FGC contribueix, amb aquesta decisió, a impulsar aquest canvi.

El 50% del consum amb energia solar l’any 2021

FGC està treballant amb la possibilitat de proveir una part del seu consum elèctric mitjançant nous parcs fotovoltaics, que es desenvoluparien expressament amb aquesta finalitat. **Es considera que, donada la naturalesa dels consums d’FGC, l’any 2021 es podria assolir fins a un 50% del consum total d’origen solar.** Tanmateix, a curt termini es planteja cobrir els consums de Vall de Núria i del Cremallera i Funiculars de Montserrat (equivalent a un 6% aproximadament del consum total).

Ús de llums LED a totes les estacions d'FGC

FGC està substituint tots els llums fluorescents tradicionals per llums LED (Light-Emitting Diode) a les últimes 30 estacions de les Línies Metropolitanes, actuació cofinançada pel Fons Europeu de Desenvolupament (FEDER). Aquesta actuació s'emmarca dins del Pla d'estalvi i eficiència energètica als edificis i equipament de la Generalitat de Catalunya, impulsat per l'Institut Català d'Energia (ICAEN), i evidencia la voluntat de Ferrocarrils d'impulsar una mobilitat sostenible i eficient, amb un impacte menor sobre el benestar de les persones i la qualitat de l'entorn urbà.

El projecte suposa el canvi d'enllumenat en 30 estacions del total de les 82 existents a les Línies Metropolitanes (Barcelona-Vallès i Llobregat-Anoia), on s'ha prioritzat les que comporten un estalvi energètic més elevat, com serien les estacions de Pl. Espanya, Pl. Catalunya, Terrassa Rambla o Sant Cugat.

Aquesta actuació suposa un **estalvi energètic de mes de 2.674.000 kWh/any i un estalvi econòmic superior als 187.000€ anuals.**

De cara al 2021, **el 100% de les estacions disposaran de llums LED.**

Nou Pla de Desplaçament d'Empresa: una flota de vehicles 100% elèctrica

Ferrocarrils ha aprovat un Pla de Desplaçament d'Empresa per potenciar la mobilitat sostenible de les persones treballadores d'FGC i els seus col·laboradors. Aquest pla comporta canvis de dinàmiques en els desplaçaments associats al treball i una disminució quant al seu nombre i impacte ambiental.

Un dels objectius més importants que es marca el nou Pla és **ambientalitzar la flota de vehicles d'FGC, passant del 12% actual de vehicles elèctrics o híbrids al 100% de la flota l'any 2021.**

Altres actuacions que preveu el pla són:

- Foment de l'ús de vehicles compartits.
- Establiment de reunions *online* per evitar els desplaçaments.
- Reducció d'un 21% anual de quilòmetres recorreguts de vehicles durant la jornada laboral.
- Augment dels punts de recàrrega elèctrica de vehicles de flota instal·lats, prosseguint la implantació de forma generalitzada als punts de consum intern, a les estacions que permetin seguir vies de desplaçament dins de Catalunya i a les estacions de muntanya.

■ Comunicat de premsa ■

- Formació en conducció eficient i segura del 100% dels conductors habituals del personal d'FGC per al 2021, unes 300 persones.
- Increment d'un 10% del personal que usa el transport públic per arribar al seu lloc de treball. Actualment, un 54% del personal utilitza el transport públic per arribar a les oficines corporatives de Sarrià, un 19% per arribar al centre de treball de Rubí i un 28% per arribar al de Martorell.

Incorporació de les noves unitats de tren 115 i catenària rígida

Les 15 noves unitats de tren que entraran en servei gradualment a partir de 2020 a la línia Barcelona-Vallès tindran **tots els seus components reciclables o reaprofitables**. D'altra banda, reduiran la contaminació acústica gràcies al disseny i avanç de la tecnologia dels equips embarcats, com els de climatització o els compressors.

Les noves unitats compleixen les normes UNE EN ISO 3095 per a les mesures de soroll exterior i UNE EN ISO 3381 per a la mesura del soroll interior del tren. D'aquesta manera també s'aconsegueix reduir l'emissió de soroll durant el temps d'estacionament dels trens a les andanes.

D'altra banda, les unitats de les sèries 113, 114 i 115 informaran del consum i la regeneració de l'energia de frenada, així com de la seva utilització, a través del sistema Atenea. D'aquesta manera, es podrà controlar les desviacions de consum que provoquen els canvis d'itineraris i permetrà així optimitzar el servei.

Pel que fa a la infraestructura, la instal·lació de catenària rígida en lloc del tipus flexible aporta, més enllà d'un augment de la fiabilitat del servei, l'increment de la secció conductora de l'energia de tracció, que resulta en l'estalvi energètic d'un 1,5% aproximadament, per reducció de les pèrdues en forma d'escalfament dels conductors, reduint les emissions de CO₂ proporcionals per a la producció d'aquesta energia.

Eliminació del gasoil i programa de transició a energia geotèrmica

FGC es planteja eliminar el gasoil com a font energètica dels edificis que formen el complex de Vall de Núria. Això permetria reduir les emissions de CO₂ i millorar l'eficiència energètica dels sistemes de producció tèrmica, a més d'assegurar la viabilitat econòmica de l'operació amb uns estalvis econòmics anuals que farien que la inversió fos recuperable amb un espai de temps raonable.

■ Comunicat de premsa ■

El 2011 es va fer la **primera instal·lació de geotèrmia** de 240kwt a l'edifici de Sant Josep, amb uns resultats molt satisfactoris: estalvi d'un 70% de cost en calefacció respecte al gasoil i d'un 71% d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (en 7 anys s'ha evitat l'emissió a l'atmosfera d'aproximadament 665.000kg de CO₂).

L'objectiu de futur es **ampliar fins a 840kwt** en diferents fases per tal de cobrir tota la necessitat de calefacció, aigua calenta sanitària i del complex del Santuari de Núria, eliminant per complet el gasoil.

Aquest edifici va ser guardonat pel programa Greenbuilding de la Unió Europea l'any 2011 per bones pràctiques ambientals.

L'èxit d'aquest projecte es vol traslladar progressivament a tots els edificis on sigui possible implantar l'energia geotèrmica.

Totes les estacions d'FGC amb espais per a comerç electrònic

Des de l'any 2015, FGC fomenta la reducció de l'impacte ambiental derivat del comerç electrònic implantant a les seves estacions punts de recollida de productes comprats en línia.

Mitjançant aquest servei, ja operatiu a les estacions de Pl. Espanya, Pl. Catalunya, Provença, Sarrià, Sant Cugat i Balaguer, els usuaris poden recollir els seus paquets a través d'un codi de recollida durant les hores d'obertura de les estacions.

FGC contribueix d'aquesta manera a donar un servei de valor afegit així com una activitat econòmica complementària als vestíbuls de les estacions fomentant un comerç electrònic sostenible. La previsió és que **el 2021 tots els vestíbuls de les estacions d'FGC disposin de punts de recollida dels operadors més competitius.**

Ampliació dels punts de recàrrega per a cotxes elèctrics

Fins a sis aparcaments de les dependències d'FGC compten actualment amb punts de recàrrega per a vehicles elèctrics: als aparcaments de les estacions de Sant Quirze, Igualada i Martorell Enllaç se sumen els punts instal·lats als aparcaments dels edificis de treball d'FGC a Sarrià, a Rubí i a Martorell.

■ Comunicat de premsa ■

L'objectiu de Ferrocarrils per a l'any 2021 és ampliar els punts de recàrrega fins a 36, instal·lant-ne de nous a les estacions d'Igualada, Balaguer, La Pobla i als aparcaments de les estacions d'esquí de La Molina, Espot, Port Ainé i Vallter.

El projecte d'instal·lació de punts de recàrrega està alineat amb els instruments de planificació vigents en matèria de mitigació del canvi climàtic i de millora de la qualitat de l'aire. El foment de la intermodalitat i l'impuls de la mobilitat elèctrica és clau per contribuir a la reducció de CO₂.

D'aquesta manera, FGC mostra el seu compromís amb el desenvolupament d'una mobilitat sostenible i eficient, ja que el vehicle elèctric és actualment una de les opcions més interessants per substituir els vehicles amb motor de combustió interna i emissions.

100% de P&R i estacions amb espais d'intermodalitat

FGC disposa de Park&Rides (aparcaments d'intercanvi modal) a un total de 36 estacions de la seva xarxa. Aquesta prestació permet, mitjançant la intermodalitat, captar mobilitat del transport privat en les estacions suburbanes i de rodalia on es donen models urbanístics de baixa densitat. Així es canalitza la mobilitat en ferrocarril als centres d'atracció, fonamentalment a les estacions centrals a totes les línies.

Actualment quatre P&R d'FGC disposen de punts d'alimentació elèctrica per als cotxes endollables, gràcies a un projecte pioner.

També en aquest cas, el projecte d'instal·lació de punts d'alimentació a la totalitat dels P&R d'FGC està alineat amb els instruments de planificació per a la mitigació del canvi climàtic i la millora de la qualitat de l'aire.

Es preveu **el 2021 disposar en el 100% dels aparcaments d'intercanvi modal d'instal·lacions de recàrrega de cotxes elèctrics** per a contribuir al desplegament de la infraestructura de suport a la mobilitat en vehicle elèctric a Catalunya.

Reduir un 50% l'impacte acústic i lumínic d'FGC

FGC ha dut a terme un seguit d'actuacions que han col·laborat significativament a reduir l'impacte acústic en els darrers 2 anys. D'una banda, amb treballs de manteniment continuat de perfilat de rodes i carril i, de l'altra, amb inversions importants en diferents actuacions:

■ Comunicat de premsa ■

- Renovació dels desviaments a Igualada, Vallbona, Masquefa i Sant Cugat.
- Renovació de carril entre Sarrià i Baixador de Vallvidrera i entre Les Planes a La Floresta i Sant Cugat.
- Renovació de via entre Almeda i Cornellà.
- Renovació de via i carril a Sant Esteve Sesrovires.
- Supressió de la via 0 a Molí Nou.
- Renovació de via a l'estació de Provença.

Hi ha previstes noves actuacions en aquest sentit:

- Renovació de via a Sant Josep, Cornellà i desviaments de L'Hospitalet Av. Carrilet.
- Insonorització de la subcentral de Sant Cugat.
- Renovació dels desviaments de Sant Esteve Sesrovires, La Pobla de Claramunt, Vallbona i Bellaterra.
- Renovació de via de la capçalera nord de Sarrià i fins a Reina Elisenda.

Pel que fa a l'**impacte lumínic a l'exterior**, FGC està instal·lant **fanals de baixa contaminació lumínica, amb una reducció del 50% del consum**, que aporten més llum i un menor impacte, excepte en aquelles estacions on, per valor històric i arquitectònic o bé per necessitats específiques, no es pot canviar la lluminària: Baixador de Vallvidrera, Les Planes, La Floresta, Bellaterra i Igualada.

Així, s'ha renovat la il·luminació exterior de les estacions de Sant Cugat, Sant Quirze, Manresa Baixador, Sant Esteve Sesrovires i Vallbona. Ja s'ha contractat el canvi a les estacions de Valldoreix, Hospital General i Les Fonts. A més, s'està treballant en els concursos de les estacions restants: Sant Boi, Molí Nou, Colònia Güell, Santa Coloma, Sant Vicenç, Can Ros, El Palau, Martorell Vila, Abrera, Olesa, Montserrat Aeri, Monistrol Enllaç, Castellbell, Sant Vicenç|Castellgalí, Manresa Alta, La Beguda, Van Parellada, Masquefa, Piera, Capellades, La Pobla, Vilanova del Camí.

Aquests fanals amb il·luminació LED permeten **passar d'un índex de contaminació lumínica del 5,7% del percentatge del flux lluminós emès per sobre de l'hemisferi superior de la lluminària sobre el total emès per aquesta a tenir-lo inferior a l'1%**, amb un alt rendiment lluminós i una llarga vida útil.

Pel que fa a l'**impacte lumínic interior**, com s'ha citat anteriorment, la substitució dels llums fluorescents tradicionals per llums LED a 30 estacions d'FGC suposa un estalvi energètic de més de 2.674.000 kWh/any i un estalvi econòmic superior als 187.000€ anuals.

Reduir el consum d'aigua monitoritzant tots els punts de consum

La monitorització dels punts de consum d'aigua a la xarxa ferroviària ha fet possible que se n'hagi estalviat el consum de més de 90.000 m³ des de l'any 2017. Actualment, a les línies metropolitanes d'FGC hi ha nou punts monitoritzats que representen el 80,39% del consum total d'aigua. Ferrocarrils treballa ara en fer extensiu aquest sistema de control a totes les estacions de muntanya per tal de reduir el consum i l'aprofitament de les aigües subterrànies. D'aquesta manera s'aconseguirà que **el 100% dels punts de consum d'aigua estiguin ja controlats el trienni 2019-2020**.

Reduir la petjada de carboni

L'Agenda de Millora Ambiental d'FGC pretén calcular i reduir la petjada de carboni de l'organització i monitoritzar l'impacte de les seves accions per a un procés de millora contínua, en el marc del programa d'Acords Voluntaris per a la reducció de CO₂ de l'Oficina del Canvi Climàtic de Catalunya.

Actualment, la petjada de carboni de la flota de vehicles d'FGC és de 218Tn de CO₂. L'objectiu de Ferrocarrils és ser neutra en carboni l'any 2020, anant molt més enllà del 15% que requereixen les directrius de l'ATM per a l'any 2023.

Reduir l'impacte de l'ús del manteniment del balast

FGC ha adquirit aquest mes de novembre una nova perfiladora que permet reciclar el balast per a la seva reutilització. Això es tradueix en un estalvi econòmic de 25.000€ en balast col·locat i un benefici ambiental per no haver de mobilitzar els camions que transporten el residu a l'abocador. Aquesta tecnologia permet també aprofitar millor el balast de la via amb una conseqüència directa **d'estalvi de material valorat en unes 200 tones/any**. La màquina Step 4 està realitzant les primeres proves a Martorell i treballarà 150 nits l'any.

Fomentar la biodiversitat i el respecte per l'entorn

Ferrocarrils aposta per afavorir la millora dels hàbitats i de les espècies presents a les zones d'influència de les activitats de l'empresa promovent accions sobre la fauna i la flora, per evolucionar, desenvolupar i generalitzar les propostes educatives i de sensibilització per al foment de la biodiversitat.

L'Agenda de Millora Ambiental d'FGC fomentarà el disseny de propostes educatives de lleure i de foment i sensibilització del vessant pedagògic en matèria

■ Comunicat de premsa ■

ambiental en totes les estacions de muntanya de cara el 2021. Es treballarà per establir convenis de col·laboració amb els parcs naturals de l'àrea d'influència de les estacions de muntanya per ampliar coneixement de l'entorn. **Es preveu també ampliar les actuacions pedagògiques que es fan a les estacions de La Molina, Vall de Núria i a la resta d'estacions durant l'any 2019.**

D'altra banda, cal destacar que les estacions de La Molina i Vall de Núria i el servei de cremallera de Montserrat compten amb la **certificació ISO 14001 de gestió ambiental**. Les estacions d'Espòt i Port Ainé van superar l'auditoria prèvia els dies 11 i 12 de desembre, la qual es ratificarà el proper mes de febrer, i l'any vinent està previst que Vallter també estigui certificada amb la mateixa normativa.

GeoParc a Montserrat

FGC col·labora amb el GeoParc de la Catalunya Central **adequant els elements de l'actual Aula a la Natura de l'estació superior del Funicular de Sant Joan per a adaptar-los a un centre d'interpretació**. L'aposta d'FGC per Montserrat passa per aprofitar al màxim les seves instal·lacions per tal de mostrar, explicar i difondre no només aquest patrimoni històric ferroviari sinó també el patrimoni natural del massís i la seva excepcionalitat geològica de reconeixement mundial.

20 de desembre de 2018